Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 3 август, 1978 шу. ● № 92 (5912). ● Мах 2 кеп.

ЯЛАТ-ДАЬХЕННА

СУХАЛБЕ!

Шелковской, Наурски, Гудермеески районий боаханнаца тIеххьа паччахьалхенга планал совгIа ялат Iаддаза болабеннаб Надтеречни районе ялат кхедераш. План (хьажIаш йозанаш) 10500 тонн йолча цар хIаноле а Даьхен амбразшка чуессад 19700 тоннал тIех дошув санна фийг бола ялат.

КППС ЦК июльски Пленумн решенени дог ура а оттадь, «Гигант» яхча ростовски ялата совхоза коллективе а санна, Надтеречни района боаханий къахьегамхошка хьалхагIа цоаш тIаийца хинна социалистически декхаран ... хьы тIа хьажа а хьежа лаккху. Цар девиз: мехка — дукхагIа, планал совгIа ялат!

Темпаш лаккъеш да Сунжера ахархой а. Дiадахча, духхьал цхьан денн-буси ялат дIачийдеча пункташка яхоачадьл цар 1217 тонн кIа — республикашка яхьаьнгIа хьаьдеанча кIих яхоаалгIча дьигъал тIех да из. Паччахьалхенна цоаш денна мах-хулла сихагIа яхоаанаде Пертача Магiалбийн районе ялат леладерашка ц1 дийнахьа дIачуденнад 559 тонн ялат. Ялат паччахьалхенга дIалуда сихдьвд Шаььа-районе дуккхача боахаманна а.

Бакъда, массанахь а иштта цхьоагIа лелаш ялат чуэнара балхаш. Ехетадеш дац Грозненски районе сатем оттар: денн-буси дIачуденна кIа 381 тонн мара яц.

TIехьабусаранца я Ачхой-Мартана, Назрановски районий совхозаш. Масела, дийнахьен бусе ачхой-мартанхошца дIачуденна ялат деррига а 67 тонн мара яц.

КIезнга терко ю цхьацца йолчу ялат дIачулу ялат дика а цIена а хилийтара, ю балхьн долаш ялат дIачийдеча пункташ боахаманца кхахьежадуьйлена ялат. DIачудаларг юкъдиеча дIаихочадеш ялат «Назрановскийн» совхозе а. Цендаза ялат ккхъ пункташца Сунженски района Кирова цIерагIа а Орджоникидзе цIерагIа а колхозаша.

Ялат дIачулургга сихде ахархой!

Хьинар дола къахьегамхо

Ужк шера дукха хIама ца эпаш 1400 гектара тIара гурахьа хIаддйна ялат чудерзаде дезаш бар Ачхой-Мартановски района «Самашкийн» совхоза кхаш ледаераш. Из деррига а 12 балха дийнахьа чуийца дакхха дош деннад цар. Хьаьта из кхочаш а дир.

ХIара гектара тIара юкъеха лархIачча 30 центнер яьлий, план 21 йолаш.

Ялат чуэцаш комсомольско-кагирхой кхо агрегат ярь болх бен. Цареч иа1 ледиеш ярь къона коммунист, ВЛКСМ XVIII съезда делегат Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат Муртазалиева Бесират. Коммунистически къахьегамца ударниш хIарах тарра хьинар кхо да деш болх бир ю.

Ужк шера совхозе ешдца пеленка «Нива» яхьаьн кхоабайна тIа болх бир ю кIезнарс чакхбоаннкаш. Хьаьта йоаьхачча комбайнашца тIехьа хьай тIа арайоаз та яьшнасозаш. ...цунах хоалий, арашш дош лаьта оаьзш. цига шоаьдгIа доакъеха лаьрхIа тайп-тайпара йолча культураш дIаиоьш йола эвеца

МАССАНЕ А ЮКЪАРА ДЕКХАР

Беррнгача - советски наха саина, гороза Президехьарчаг ламхоа дог тіаьрчу бальнь тайпіан КПСС ЦК юьлькьи Пленума решеен, КПСС ЦК Генеральн секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Президехьаре Л. И. Брежнева доклад. Мекка юрта боахам діаХо дегІаболаІаьр — деррігача хьалха ГІулакх да.

Из маІан долаш дар уях деношка хиннача республика столица партийн активн докъашхошца дь хьамаьлаш, Щий доклада тіа КПСС Гроэнескьи горкома хьалхарча секретара Н. И. Семенова аьлар, 30 совгІча промышленни предприятеша колхозашт совхозашт доаттаю тайпана техника, оборудованн, кхьйола материаллаш, Алхха пятилетка шин шерашкъ ахарна юрта боахам 2,3 миллион сома маьха еннай эзаран тоннашъ мехкдаттачаьрна продукци, доаькъара концентраташ, 5,6 миллион сома маьха запасной оатхаларашн оборудованин. Цу юкъа ГІишлоп-монтажни организацийн 50 миллион сома маьха гаРта подрядни балхаш дьадо юрташка, хІаьта автомобилисташа 1,5 миллион тонн совгІа юртбоахаьма мухь діабихьаьр.

Предприятейн организацийн коллективаша 106 колхозан совхозан шефство делаю. ДІадаХа шера 500 эзар сома маьха гаРта новкъостал дьаД дар. Болхлоьнн ГІулакхеРчи кахеи, студенташен дешаркоьнаш кІиЧ а дьа боахамашта діаденнад 11 эзар тонн совгІа ГІожеи мошен доакъар, кІаШка, бепашка, комсаш чуэцача болх бешъ хиннаб эзаран ваьс.

Гроэнещашца юртбоахама къьхьаГамхошта деча тайпайарча новкъостаьс дийдар КПСС Заводской раионна секретара В. А. Куценкос, «Гроэнгросельхозстрой» института директора Г. М. Салтамакова, Старопромысловски райисполкома председателя А. И. Мухортоваг, «Гроэнефтеорсинтез» объединене нарткома секретара В. Л. Семенова, «Красный молот» завода секретаРца Х. А. Загаева, кхьаьрчу.

Цунца цкьанна собране къмаьлаш дьаРаша белгалдаьккхар Гроэнески предприятенна юрта ду новкъостал кхоачам болаш доаиллиг. Массаза докладчика цІенхьатта критика йкр «Гроэнефторгсинтез» объединенена. ЦкьаЛона мехкдаьтта продукташ эрахецара планаш кхоачаш ца йр бахьан долаш объединенене эшнаца боарамагІа а оттаьрна. Цунна юрта боахама лоатталъ доагора-смазочни материаллаш, белково-витаминни концентраташ хьаЛа эшца нахьа парафинаш. ДІадахьчи шерен уях шера яхь бешен юрта боахама діа ца луш дисад 134 эзар тонн дизельни дагоР, 124 эзар тонн дьаттаН 112 эзар тонн парафинаш.

Юртбоахама продукци діаЛоха хьаьлаРа дьаькье доккхий декхараш хьалхашка латт транспортни организацийта. Ялат чуэцача хина болх бешъ ца йр. Цунна ГІишлоп-монтажни организацийн 50 миллион сома маьха еннай эзаран тоннашъ мехкдаттачаьрна продукци, доаькъара концентраташ, 5,6 миллион сома маьха запасной оатхаларашн оборудованин. Цу юкъа ГІишлоп-монтажни организацийн 50 миллион сома маьха гаРта подрядни балхаш дьадо юрташка, хІаьта автомобилисташа 1,5 миллион тонн совгІа юртбоахама мухь діабихьаьр.

Предприятейн организацийн коллективаша 106 колхозан совхозан шефство делаю. ДІадаХа шера 500 эзар сома маьха гаРта новкъостал дьаД дар. Болхлоьнн ГІулакхеРчи кахеи, студенташен дешаркоьнаш кІиЧ а дьа боахамашта діаденнад 11 эзар тонн совгІа ГІожеи мошен доакъар, кІаШка, бепашка, комсаш чуэцача болх бешъ хиннаб эзаран ваьс.

Гроэнещашца юртбоахама къьхьаГамхошта деча тайпайарча новкъостаьс дийдар КПСС Заводской раионна секретара В. А. Куценкос, «Гроэнефторгсинтез» объединене нарткома секретара В. Л. Семенова, «Красный молот» завода секретаРца Х. А. Загаева, кхьаьрчу.

Цунца цкьанна собране къмаьлаш дьаРаша белгалдаьккхар Гроэнески предприятенна юрта ду новкъостал кхоачам болаш доаиллиг. Массаза докладчика цІенхьатта критика йкр «Гроэнефторгсинтез» объединенена. ЦкьаЛона мехкдаьтта продукташ эрахецара планаш кхоачаш ца йр бахьан долаш объединенене эшнаца боарамагІа а оттаьрна. Цунна юрта боахама лоатталъ доагора-смазочни материаллаш, белково-витаминни концентраташ хьаЛа эшца нахьа парафинаш. ДІадахьчи шерен уях шера яхь бешен юрта боахама діа ца луш дисад 134 эзар тонн дизельни дагоР, 124 эзар тонн дьаттаН 112 эзар тонн парафинаш.

Юртбоахама продукци діаЛоха хьаьлаРа дьаькье доккхий декхараш хьалхашка латт транспортни организацийта. Ялат чуэцача хина болх бешъ ца йр. Цунна ГІишлоп-монтажни организацийн 50 миллион сома маьха еннай эзаран тоннашъ мехкдаьтта продукци чуэцача хина болх бешъ ца йр. Цунна ГІишлоп-монтажни организацийн 50 миллион сома маьха еннай эзаран тоннашъ мехкдаьтта продукци чуэцача хина болх бешъ ца йр.

КПСС ЦК июльски ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕШ

ПРОЕКТИРОВЩИКАША ЮРТА ДУ НОВКЪОСТАЛ

КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленуме Л. И. Брежнева ЯЬча доклада тІа белгалдаьха проектни организацей балхта тІа долшал дола кхоачамбоацаран «Гроэнгипросельхозстрой» института а доагІаш да.

Уж да юрташа тІишлоп хьалъеча езаача конструкцех тоаблаенерча энергетикех боккхачу оборудованех пайда эйбелта, хІана аьча ду гІулакко доаханна лаьрхІа хьалъеча фермашка цхьан бекана лаьрхІаца моттиргІа дІадодар лаккду. Массаза а кІоаргІа тахкаш проект оттаалъеча дола дешаш. Иштта хьыдола кхоачамбоацаран а кийлу.

КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленумен парте Нохч-ГІалгІай обкома Х-ча пленумен решенеш кхоачашъра института коллективо шоай балха еррига оагІонаш ду а лоацаш мерошнятеш вІаштІехьЬахьай. Духха балхаш дадъ цу коллективо уж шера а.

ЛоархІамегІа йолча объектех цаІ ер «Старопортовский» «Майский» птицефабринаш-птичникаш хьалъера кийчдь проектно-сметни документаш. Цу балхай тоаг хІамга а хьежа, проектировщикаша гІулакех дика вІаштІехьдаккхарах специалисташа из болх ханал 120 ди хьалха кийчбо баьккъа. Иштта дукха балхаш дадъ института коллективо Троицкая яха станица, Алхан-Юрт, Белгатой хица ІаламаІъяра проекташ оттаяра.

Хіана «Лермонтовский», «Джалка» совхозашка чкъаьрий чухена Іамаш хьадара проектни документаш цхьаьнгІадеш я институт. Иштта чакхдовнахаш латт «Магуинский» совхозе Іилиа-тохкама станци хьалъера проектни документаш а.

Института дукха проекташ уьнтаеш республике хьалъеш йолча Гіишлоп-та, школаш, культурно-бытовой гІишлопта.

Юрта боахам дегІаболадара шоашта могар деш да института боаллой.

* * *

Западни электрически сета колективо хІара шера дина гІо ду Гроэнсети районе боахамашта. Духхьал уьж шера электрийнаша итт километр совгІа дукхачу вІашташта лаьрхІа йола электрически лини чІийллай. Шоаш шефетно лелаеча «Первое мая» цІеррагІча колхозе хий деттаеш агрегата, сенажни башнештеш, хьыча объекташкеан электроперегІа чІийллай царг.

ХІаьхта «Пригородный», «Майский» совхозашка 5 километр гаргга электропередачай лини йиллай. Цу предприяте болхлой каст-каста пригородни боахамашка оасар деча, хьувьжам чуэцачча гІо де уж. Предприяте вІашагІьеллеа электромонтерий бригада я денн бусн цахаддаш ха деш, хьаттаьшка, доахана фермашка, ремонтни мастерскешка нийсденна хоаг-чамбоацаран цу сахьате дІадоахаш.

Юрта гІо де тІаийца шоай декъаран дика кхоачаьнгІу бригадира Моцаев Зайнде, монтера Иванов Степана, иштта кхьбараш.

* * *

«Чеченгинушводстроя» управлене мелиораторашца чІоаІа Іо ду кхаьрошта.

Кьаьстта дика лел гІулгІахаш Лецев Анатолий Ивановича кулгаделча цхьоаІагІа, дІа-юха лелаеча механизированни колонне. Предприяте коллективо Нохч-ГІалгІайчен дукхачу а колхозашн соэхозашн мелиоран кхаша дечкаеча хица іалашъю. Цхьаьл ухх шера болхлоьнсеш специалисташен болх ба йолаелайтай «Госдемонстрационе» бІаьл совгІа гектара хий тохаш йола лоткови сеть. Ленина цІеррагІча колхозен «Заторский» совхозен хьалъе гамхошта хІано мелаш дола хий лупн йолча йиъ артезиански скважинашта бурув техад ду коллективо. Артезиански хиъо ду боахамашто уьзуйда юрташ а іалашъергІ хица. Опытни производственни боахамаш Ермоловскии птицефабрикеан лаьрхІа йолча болтковой канала хиш дечкаеча сета реконструкцеш ещ я.

ХІаьта Петропавловскии станице уьж шера хьалъяь яргІа йоккха водозабор, ДІа на кхаьсег уьж шера предприяте мелиораторашца. Социалистически яхье котало яккхарах парте Нохч-ГІалгІай обкома, Министрий Совета, облисполкома, ВЛКСМ обкома карара кара тела ЦІе байракх а еннай республикански сийлен Улга тІа а яьлкхай ПМК-1.

Уьхаза белгалдаьннаб кьаьхьагаьна ветеранаш: тракторист Идиев Боча, слесарь Койда Яков, механизатор Косьминин Тимофей, иштта кхьбараш.

Я. БУБНЕНКО.

ЯЛАТ СИХАГІА ЧУЭЦИЙТАРА

«1978 шера ялат чуэцилгА, юртбоьхазма продукташ доакъаршан нийчдеГа Іалашдарах 1978—1979 шерашкА хьайбаш дика хьалле Іангара дахарах діаХо де д е з а р н й хьалъеАрча» КПСС Центральнаьй Комитетон СССР Министрий Советон бАьча соцамо дІадеХхача тайпара сихха гурахь дийна ялат чуэцилга вІаштІехьдаккхара юртбоьхазма кьаьхьетаьнгІ хоштА гІо деш хуЗ Гроэнерча промышленни предприятейн организацейн хьаьхьетамхой а. Духьхьал Нохч-ГІалгІайчен транспортни управлене ялат чуэцача дакъа лоацаш я 200 совгІа машина. ЦІ совгІа уж шера автокомбинате вІашагІьеллача автоколоннера 160 автомашина лхийтаЬ Ростовски областе ялат ТуэцаЬ.

— Шоаш діанкхьалча моттиге ГІалат да доалийташ, кьаьхьагаьна тхьа водителаш. Иохх автомобилената цхьоаІагІн колонна начальникна Тимергаанов Іусама.

Уьж шера борхІлагІча — бархІлагІча сезонагІа ялат чуэцача дакъа лоацаш ба шоферашца Денисултанов Паша, Сардалов Хьамид, Бочаев Лема, Саламов Рамзан, Суеймановн Рамзан, кхьбараш. ХІара шера шоаш діабоаІаГІатча колхозашнен совхозашнен хьинаре болх беш, кхьчарна масал гойташ хьаболаГІа уж. Питьдестна уьж хоалагІча шера хьувьжам да бойташ чубара хІано республика цхьадолча боахамашка ялат чуэцаш да ду штомоьнгІатА шоферашн. Ялат чуэцача хана хьалхара моттиг яьхьичаоча 500 сом, шоллагІа моттиг яьхьичаоча 400 сом, кхоалагІа моттиг — 250 сом ахчан премн хьожае лаьрхІад. Цуо совгІа моДитаеннА діахайтад уж шера болх хаьа хургболга, хІана аьлча ялат дика хьийнъад. **О. ШАДИЕВ.**

ТІЕХДИКА БОЛХЛО

Малгобекски районе бахача дукхагІа болча наха я «Алханчуртский» яхача дулха хьайбаш кхоабача совхозе кхьъеьчаГІ гамхошта а дика вовя Кузьков Бийсолте. Из ва II-че класса шофер.

1969-ча шера октябрь беттА цІена автобус ялар цунна совхозе кулгалхошА. Ялх бІаь эзар километр кинЬ баьЬ Бийсолтас автобусеца капитальни ремонт а це ешА. ХІаьта совхозе болх беча уьж вурийтта шера цІеча аварИ я яьц Бийсолтас.

Тахан яраьвлча санна, совхозе балха массеза а кийчА йолаш лел цу шовзткье итт шу долча шофера — Кузьгове Анатолий. ТІехдика шофер хилларал совгІа дика новкъостн боккхача дешаЬ хиЬ мА-ваЬ дан ва Бийсолта. Бархі бер да цун. ЙоккхагІа йоле шин йоі маьрс а яхь дезал а болаш ях, воі — Махьмад хІанз Советски Эскара гІулаьрх деш ве, вожаш — школе дешаш ба.

Дукхаза хийрхаь Бийсолта Ачалхьерчу наха я совхозе кхьъеьгамхоша а юрта Совета депутаталга. ХІанз МагІанбика гІорсовета депутат ва Кузьгов. Йийшча моллагІоа а новкъостал де кийча йолаш, вай общественна беззаче тайпара шиЙ дезал кхебеш, хьаьнала кхьъеьгаш хьвоагІа Бийсолта. Цудухьъ цун доагІа сий а ду из воЬзаш болча наха.

И. БАРАХОЕВ.

Хьинаре дакъа лоац

Хіана шера юрта боахаме ялат чуэцеча кхьъьгаш хуЗ тха предприяте водителаш. Гроэонн автотранспортна водителаш бІаьстн ма-ЯьлленгІ хьа ялат чуэцача баха безилга ха а хоаш шоай автомашинаш кийчье болалу. Ремонт ю кузовашта, тІоагІаЙю ресоран, столовоьца хьоаг дингатеЛаШка. Цхьаьнка тайпа ремонт е езаргІоаЦаш 15—20 эзар километр яха йиш йоЬаш кийчьеЬ хІара ала автомашина ялат чуэца доладала ха хьаІаоттаЛеЬца.

Уьж шера а ялат дикеи ший хьинаьхьеч чуэцара дина кийчо ЯЬЙ ЯЬЙ. Пленумен кийчье еЬаш хиннар 53 автомашина йолча кийчьЬЬ уьж шера 63 автомашина. Уьж кийчьара болх дина вІашТІехЬбаьккхаЬ грузовой автоколонна начальника Куштов Хьусена. Автомашинан іалашъьЬ огнеупшнеЬдиЦа, исправгаСтвіаЦа, белаЦца, кхьча приспособленаЦца.

Комбайнашца хадданза болх сайтара, балха хи оеХьа ца йоаЬра хІара шин автомашинана тІачоаІаеЬаЬ кхьоаЬ. Кхьоаьнгаш водитель, ВІашагІьеХкхай техничеСки болхлой керте даЬта автоколонная. Бруггаьнгаш колонная начальниналла хьожаЬаЬь директора експлуатаце дешашта вота заместитель Нальчиев Осман, механикалла вахийтаЬ Цечоев МехьтІа, диспетчераЬ Ба-ЬаЬев Хьаьнбикар. Дика кийчъьЬ техническеи гІо дара йоЬа автомашина, цунца ба автоеЬеСарш, я ваЬаСий кийчье еЬаш хиннар 53 автомашина йолча кийчьЬЬ уьж шера 63 автомашина. Уьж кийчьара болх дина вІашТІехЬбаьккхаЬ грузовой автоколонна начальника Куштов Хьусена. Автомашинан іалашъьЬ огнеупшнеЬдиЦа, исправгаСтвіаЦа, белаЦца, кхьча приспособленаЦца.

Комбайнашца хадданза болх сайтара, балха хи оеХьа ца йоаЬра хІара шин автомашинана тІачоаІаеЬаЬ кхьоаЬ. Кхьоаьнгаш водитель, ВІашагІьеХкхай техничеСки болхлой керте даЬта автоколонная. Бруггаьнгаш колонная начальниналла хьожаЬаЬь директора експлуатаце дешашта вота заместитель Нальчиев Осман, механикалла ХІаьнлаьхка юрта боахамий кхаьнкара чІоаІгІа кхаъ хуЗ хоамаш ду я предприяте. Масала, «Октября 40 шу» яхача совхозера 190 тоннн ялат ДьхЕн амбарашка чутессад тха водителий автомашинашца дуХьхьал шин дийнахьа. Социалистически яхье дикагІа кхъьсгараа толамаш доахарсх ва водитель Аушев Зауд. НормагІа дийнахьа 22 тонн ялат дІаоза дезача цо токе дІадиьхар 30 тонн. Цуо дуХха іЕьхьабусан баЬ водителаш Оздоев Къурейшн ВуГгучев Махьмадн. Царех хІаРане ши-ший автомашинаца тоха тІа Діадиьхар цхьаН дийнаХьа 25 тонн ялат.

«Назрановский» совхоза кхашка кхьъьгаш ва тха предприятера итт водитель. 14 июле деш 21 шоаш хьаЧалца йолча юкъа цар кхашкара дІаЗзар хилар 700 тонн мукхи сенажи, 12375 тоннолиометр йиР. Уж дина хьоКхашта.

Социалистически яхье хьаЛха латт йоккха опыт йола водитель Угурчиев Халат, сменагІа 5 рейс е езача 7—8 рейс яьй. Ялх-ворХІ рейс еш хьинаре кхьъьгаш ба опытни водителаш Кузиков Руслан, Китиев Салман, Курсаев Іалаудин, кхы дукхха барашъ а. Дика болх беш ба «Знаменский», «Маяк» яхача совхозашка а тха водителаш.

ДуХха ха йоаЦцаш тха предприяте хилар водителий юкъара собрани. Цар цигІа тІаийцар керда доЬхий социалистически деХкараш. КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенешта ГІулкхаца жоп Іургда яхаеш дедиЬ ЯЬЙ кхьъьгаш ба водителаш Белхароев Мажит, Тутаев Махьмад-Салн, Костоев Мухьмад, кхьбараш. Болхлой совхозера собране кхьоЬ лоШ делар хІара сменагІа ЦаІ-ех е шиъ норма кхоачашъе. Шоай доШ цар кхоачаш а ду.

А. ТЕМИРХАНОВ,
Назрановски АТП плоьнн отдела начальник.

ХЬУВКЪАМГАРА-ХЬУВКЪАМГА

КПСС ЦК июльски Пленуме ше доклад ешЕ Леонид Ильич Брежнева аьинад: «Юрта боахама ваЙ хьалхаШка оттадеш дола кертеРте денкар — дерриг доаЬ-ЬЬоЙ массе оагІорахьара, цкъатаррра дегІадоагІнІаГІ, продовольствеЦ юртбоа-хама бедаЬлеш мохк тешна ме Іалашбелга вІаштІехьдаккхар».

Ялат даккхара ГІуланхха малагІча боарамга кхьаЧаЙ вай ГІаьЙташ белаЦерарг? 1971 шера массе таЙпарча боХамашка республике юкъера лаьрхІача хІара ГенГатара тІара 20,5 центнер ялат даьхьаХхІ вай, 1972 шера — 14,6, 1973 шера—21,1 центнер, 1974 шера — 16,5, 1975 шера — 15,7, 1976 шера — 21,7, 1977 шера — 21,9 центнер.

Вай кхаьн леладераша УХх тІеХхьарча ВоХІ шера хІара гектара тІара 19,1 центнер ялат даьхьаХ. Вуо ВоХІ шера ДІЬ шера хІара гектара тІара 20 центнерал совгІа ялат дЬЬхад вай ахархошца. ДоЬх. ЛаЬнка хьуВкъаН ИхеВе моГеШ а ховш а бА-ЬХ ужь.

Ховш да, хьаТІадаГІаХча шерара хьуВкъаН УХх шера лаЬтта ЙийчдарГа хьежжа хуЗлаш хилар. Цунца дуХзадеННа ВаЙ дуЬцаргІа кертТерХх — ялаташ чуэцара БалХий леЛямах.

Ялаташ чуэца доладеннача хана деза да балха хІара саХьат а. Толам балара ЧІоаГІІа доарІІаме. Да техникага хаддаНа болх БайтаР. ВІашагІьеХка ялаташ чуэца отрядашн тайп-тайпарча дикаЧа техникада ЙийчьаВ я. ДоЬх нертТерча даьЬЬе ипатовцИй методагІа бу. Лоацца хана ялаташ чуэнца дахара оттеЙ хьадда ЙЙаЧаН я отрядашца.

Шелковской района колхозашка ялаташ чуэцара ЙийчоЙ ГІо доарІІаме. Да

Шоаэ ю дэхьна

Журналиста блокноти тІара

Сомаяьнна Сахара

Бенн-Аббес яха алжирсн город хьахинна декъаделлеччи хин хьарсама атагІа. Говнахьа биистте хьатІаьйтта лаТт ёоннха Малхбузсъюра, Эрг-Аьстри тІахоннал моттиг ІІаЛоцаш йолла ІаьлЬмотте дукха гулдемна ІІомара гуьнаш.

Города лалла латтача дукъ тІара ІІаьхьежача хьагучаяоьаг бІаргг ма-кхоачча голаш етташ йолха ІшІагІа-моахха барзаннаш, сагІоннна хьаллаташ ІІомара насарашт а доЛаш. Воях багІорахьа таліеш етташ санна тергаш ятІа баьшцара пальмаш. Бенн-Аббесс ненача хьаьшца бІарга да яйтача ІергбаІ кхар —хьакьара, ах-ела кереппоьть. Цьаьн хаьн эрий аренашца а телетранслященни станце вышна а. 1074 шера денз хьалгьйна йоьхьал латта зонаш ІомаЮ Къаман центр а, Центре я ботанически баьц, музей, метеоп сейсмологически станцш.

Цун директор — доктор Рашид Сальхи— ший ІІулаьхь антуьнаст, сахарски работаш кхоанаяк бІубетна ва. «Центра декхар сенах латт аьлча, — йоах ІО, — из лаТт. ЙьсалелІ Іаламеш наьхен ресурсех пайда эпарца ювзеенна йолла проблеммаш ІъоастІара чоалхаеен маьха еза йоацен решеннеш кийчьярх. Дукхъяча ХІаьмах доаг ІІо ка-мавршаьча сахарски маьлхараг йолалургйолна энергех пайда эпаш ца хиларах. Мах боацаш ма-дарра аьлчи ЦІаккна а ІІоаІурдургйоацаш йолла ІІу йІохьала ІІаьо ІІхьа а ІІокхаГІа ІІу хьгоргйолна торонаш дукхъ а ІІІех а. Сахара ЧІенашца ре йоазаьта газен междаьттан энергетически маьхал. Масаа-ла, алжирсн къулбехьен цІхьан ишдарчьн метгга йотаГІа цхьан диНарьнн цхьа километт энергн ихоаЧ».

Центре тохкан я хьашшен бемашашцан, ІІІ-ІІІ ухйітача насосни станцшта ІаьрхІа ольтьн установкаш. [Іитта ЧІаІхьаьчта моттигнгаш — сомий бешашан, хьас-бешашан. «ТХа, болхлоцш яьхьа экспериментаца хьаьхьоч, — белгалдоакх доктора Сальхе, — мерда культурашмех ІІ доацаш ца ухьаза хийцца хьалхеч йІиш хилар. Кхьметтел геттара дира хилча а лаьттанна ІІІаІхарца хьалхьаьчаш хий йолхача ІІомарий цхьаьн гектара ІІІара 26 центнер кІа дельхьаЗ. 470 центнер шекарга сеевлаш яьхьаЙ. ЛергтІа ІІуьйла ца деший удобреенш тессаш цхьа, из тайна хьуьхьам шера шоозза чуба йиш хургьяь».

Алжирски республика ергрнгача территореХ 83 процент дІаЛоаш йьсселенО. Уж районаш кареерарнр хьаьстта социальнО-экономическ доаг ІІоарХІам болаш да городаш духъагІа хулдаш. мехнх баха мах бебаш хиларца дувзаденна.

«ІІІаккха а Іимад да йоаЛаш ИІла лаьтта сомадаргдаь», — аьле ОалаШ да ХІаьнз уьхх сахьаьте юкъ-юкъе мара йоацача сахарски оазасаьнна бахача наьха. Сахара сомаяьнкхара, тІа-ІІа духъагІа хургдола цун ІІ ресурХа сага ІІІулаьхьаьнна ІІІаьхьаргга ІІоаьстаЛ ду хІаьнзарча ІІІламатехнически прогрессенна карагІІІаьнарца».

Ю. ЗИНИН.
(АПН).

Алжир—Москва.

КІАЙЧА ДОШО ЛОАМА КІАЛ

Арсіанарча тоннелах чаКХ а йьнна, лаккача, ІІІаьлнатча ЧІамаша сийндьяча лоамашца юкъяьс ІІІоаІ. Из ІІІаьлнатча ІІІаьдаЧа чІоаІ, чуйоІ тха поезд. Из я Ренним, оаха ЬІоЧа ньаьжа бухсоцІачара моттиг. Теша хала да тхона гоБакхьа ІІ. ЛаттачА, Іоамех моллатІча металлургически завода хиланза ярІйоаца отнепраш ьхьаьрга ЬІаьдаЧа Из — матнелг — керттердар а доДаш долча чот йоацаш ДУ-ЬІХА рузьЬа доаЛ ВЬЧЧА. Дуьнен ІІІа эгтара духъагІа из бе-даг йоаЛлача моттигех цхьанна-нахьа хьаьчар тхо.

Руда доаккхарий поселок улла а километр ЙІаьха чІоаЖ хІаЙта доПо Лоам болчча — руда доаккхача моттиг ихоачаку. Из Корсе эгтара кхьаьнгІарех ЦаІ Г, ЯгІаш дуьл тхона духьала кхийтачча кертерга ИнженерА Ли Гьш Хи. 1932 шера хьайийлаЙ Реннинский руднник-Горнитаг ІІ кхана дола ІІІалгаш а дагІаш йоккха йоца поселок ЯІ ЯІ ЦУ ханА. ХІаНз ухьаза да дуьхьаьна ІІІаштІардаь. Йоца кинчьаьц ЦІенош, клуб, ЯсЛи.

Къорачи. хьалха тІа да ЯхоачаЧун хиннача доаМИ Ченашца хьуЛадаь доаХка рузьЬаш хьадаХа хала да. Из бакъду тхона. хУвбаьЬна лелдча специалистаца ІІоаЙ ЯЬ ЯЬЛАР ЦІаЙ ДОШО. Лоам каЬарберабаРца ДІаденнаЧа наха. Рудаш доаХа дуькка МОТТИГАШ ІІ. ЬЬеллаеЙна я, ГЕТТАРА ЛАХЧАЧА ЛОАМАН БУЬЬ БОЛТТА.

Тараш Іотёхаш массаса а ухаза Іе дагаЬЬа.

Сахара Ченашца хьуладенна доаХка лаьттанна кІалхара Іаьмарг да городе бахача наха хий телараш. ІІоаЙ массаЬарца ЙІуьйла доГтарий ноькоСтаЛца ЦоаЙ бешашцца йоаЙ декхара ЛаЙда эц моттигерча ахахроца лаьттанна кІалхарча хих.

Туристий, бЕзам ІІІаЬоаш йола города экзотика цигарча хІамАй ЦЬЬА ОаГІУВ мара яц. Керда Бенн-Аббес — уж я АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБАЙ хІаНзара дЛанеш, мастерСеШ. доллача хІаманца паччаЬЬАЬЬКЕН ЧОТАГІА ІЬЬАЬЬЬЬЬ ДОЬА ЧОЬЬЬЬЬЬ ЧІЬЬЬ ЬОЬЬЬЬЬЬ ЬЬЬЬЬЬ